

JANUSZ HAJKOWSKI

ur. 1937; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, dzielnica żydowska, ulica Kowalska 3, synagoga Maharszala, Zamek Lubelski

Dzielnica Żydowska

Pamiętam synagogę, gdzie była, przy zamku stała synagoga. Przecież to była moja dzielnica. Miałem dwóch stryjów na Kowalskiej. Jeden mieszkał pod trójką, a drugi nie pamiętam, chyba pod jedenastką. Pod trójką mieszkał rodzony brat mojego ojca, na Kowalskiej, a pod jedenastką stryjeczny brat, ojciec tego dowódcy partyzantki Bolka Hajkowskiego. Tak że miałem dwóch stryjów. Nie miałem ojca, bo był w niewoli, to do stryjów biegałem jako chłopak, ten pięcio-sześć-siedmiolatek latałem do stryjów. A synagoga, to był duży budynek, odwrócony plecami do zamku. A tu była ta budka, do tej pory stoi ta budka z wodą, gdzie płaciło się za wiadro wody jeden grosz. To pamiętam - jeden grosz kosztowało wiadro wody. Jeszcze początek okupacji, to tam siedziała Żydówka i sprzedawała tą wodę. Chodziłem z bratem po tą wodę, bo myśmy nie mieli. Była studnia w mojej kamienicy, ale ta woda gdzieś wysychała, nie zawsze była. Bo to była taka jakaś zaskórna woda, to się chodziło po wodę aż tam do tej budki. Bo dopiero w latach sześćdziesiątych koło Jońskiego pobudowali taką studnię, taką, że naciskasz i woda leci. A główna [ulica], to Szeroka była, i ja gdzieś tam mieszkałem przy tej Szerokiej. Ale to krótko. Jak do stryjów chodziłem, to musiałem tędy przechodzić, bo z Białkowskiej Góry musiałem przechodzić koło zamku. Albo szedłem z jednej strony zamku, albo z drugiej strony. W czasie jak były gruzy, to tam stali Ukraińcy. Tam byli Ukraińcy, nie Niemcy. A chyba dwa albo trzy razy, nie pamiętam dokładnie, dostałem od Niemca cukierka. Choć nie cierpię tych ludzi, mam do nich żal o tą okupację, i o ten głód jaki zaznałem dzięki nim. Ale byłem blondynem, matka dbała o czystość, byłem czystym dzieckiem, wyróżniającym się z tej grupy naszej, chłopaków, to dostałem cukierka, pogłaskał mnie po głowie.

Data i miejsce nagrania	2020-12-02, Lublin
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Redakcja	Piotr Lasota, Małgorzata Maciejewska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"